

דף תרגול: מורשת, מולדת וגאוגרפיה - איך משלבים בלי כפילות

מהדורה למורה עולים חדשים

מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבחין בין ארבעת תחומי הדעת: מורשת, מולדת/חברה, תרבות יהודית ישראלית וגאוגרפיה
- להבין את עקרונות השילוב בין התחומים סביב נושא עוגן משותף
- לנתח את דוגמת חשוון וליישם עקרונות דומים בנושא אחר

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הבנת התחומים

1. ב – מורשת
2. א – מולדת/חברה
3. ג – תרבות יהודית ישראלית
4. ב – גאוגרפיה

חלק ב' – עקרונות השילוב - נכון או לא נכון

1. נכון – כך כתוב בעקרונות השילוב
2. לא נכון – מה שנלמד לעומק בתחום אחד מוזכר באחר רק כגשר קצר
3. נכון – כך נשמרת למידה מצטברת ולא מפוזרת
4. לא נכון – תיאום קצר בתחילת החודש חוסך כפילות
5. נכון – זהו עקרון הגמישות לפי לוח השנה

חלק ג' – התאמת שאלה מובילה לתחום

1 – ד (מאיפה אני בא/ה ולמה זה חשוב לי)
2 – א (איך אנחנו חיים יחד כאן ועכשיו)
3 – ב (מה המקורות והחגים אומרים לנו)
4 – ג (איפה זה קורה ואיך המקום משפיע עלינו)

חלק ד' – דוגמת חשוון - השלימו את החסר

1. מסע
2. סיגד
3. לך לך
4. משפחה
5. מים
6. מסע

חלק ה' – סדר העבודה בטבלת התכנון

1. ממלאים את עמודת נושא העוגן לכל השנה
2. ממלאים את העמודות של כל תחום דעת בנפרד
3. בודקים אם שני תחומים כתבו אותו פועל על אותו תוכן
4. משאירים מקום בעמודת הערות לאירועי בית הספר ולימי מורשת
5. מעדכנים את הטבלה בתחילת כל חודש

חלק ו' – מחשבה אישית

1. תשובה טובה תכלול נושא עוגן ברור, זווית שונה ומתאימה לכל אחד מארבעת התחומים (ללא חזרה על אותו תוכן), ותוצר משותף הגיוני שכל תחום יכול להוסיף לו חלק
2. תשובה טובה תסביר שכפילות גוזלת זמן למידה ומבלבלת, ואילו עדשות שונות מעשירות את ההבנה של הנושא מכמה כיוונים

כרטיס יציאה – מה לחפש

- מורשת - זהות אישית ומשפחתית; מולדת/חברה - חיים משותפים בהווה
- נושא משותף שכל התחומים מתכנסים סביבו כדי למנוע כפילות
- למשל משפט קצר על הסיגד שמוזכר גם מחוץ לשיעור המורשת עצמו

טיפים להפעלה:

- אפשר להתחיל בשיחה קצרה על ההבדל בין התחומים לפני מילוי הדף
- כדאי להציג את דוגמת חשוון על הלוח לפני חלק ההתאמה והמילוי
- לקראת סיום, אפשר לאסוף כמה הצעות מהתלמידים לנושא עוגן חדש ולדון בהן יחד

דף תרגול: מורשת, מולדת וגאוגרפיה - איך משלבים בלי כפילות

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

נלמד על ארבעה נושאי לימוד שונים: מורשת, מולדת, תרבות יהודית וגאוגרפיה. נבין איך לומדים אותם יחד בלי לחזור על אותו דבר.

📖 מילון קטן:

מורשת	סיפורים ומנהגים של המשפחה והעם
מולדת/חברה	החיים המשותפים בשכונה ובקהילה
תרבות יהודית ישראלית	חגים, מעגל השנה ומקורות יהודיים
גאוגרפיה	מקום, נוף, מפות ואקלים
נושא עוגן	נושא אחד משותף לכל התחומים בחודש מסוים
תוצר משותף	עבודה אחת שכל תחום מוסיף לה חלק
גשר	משפט קצר שמחבר בין תחום לתחום בלי לחזור על השיעור
מילון מושגים	רשימת מילים משותפת שכל המורים משתמשים בה

1 חלק א' – הבנת התחומים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזה תחום עוסק בזהות אישית ומשפחתית?

א) גאוגרפיה ב) מורשת ג) מולדת/חברה ד) תרבות יהודית ישראלית

2. איזה תחום עוסק בשכונה ובקהילה?

א) מולדת/חברה ב) מורשת ג) גאוגרפיה ד) תרבות יהודית ישראלית

3. איזה תחום עוסק בחגים ובמקורות יהודיים?

א) גאוגרפיה ב) מולדת/חברה ג) תרבות יהודית ישראלית ד) מורשת

4. איזה תחום עוסק במקום ובמפות?

א) מורשת ב) גאוגרפיה ג) תרבות יהודית ישראלית ד) מולדת/חברה

2 חלק ב' – עקרונות השילוב - נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	כל חודש בוחרים נושא עוגן אחד שכל התחומים מתכנסים סביבו	☐	☐
2	כל תחום צריך ללמד את אותו תוכן לעומק כדי שהתלמידים יזכרו טוב	☐	☐
3	בסוף החודש יוצרים תוצר אחד משותף שכל תחום מוסיף לו חלק	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
4	אין צורך בתיאום בין המורים כי כל תחום עובד בנפרד	☐	☐
5	אפשר להקדים או לאחר נושא בגלל אירוע בית ספרי, כל עוד התוצר המשותף נשמר	☐	☐

3 חלק ג' – התאמת שאלה מובילה לתחום

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. מורשת	___	**א.** איך אנחנו חיים יחד כאן ועכשיו
2. מולדת/חברה	___	**ב.** מה המקורות והחגים אומרים לנו
3. תרבות יהודית ישראלית	___	**ג.** איפה זה קורה ואיך המקום משפיע עלינו
4. גאוגרפיה	___	**ד.** מאיפה אני בא/ה ולמה זה חשוב לי

4 חלק ד' – דוגמת חשוון - השלימו את החסר

השלימו את המילה החסרה.

1. נושא העוגן לחודש חשוון הוא _____

2. בתחום המורשת לומדים על תפילת הגשם ועל מסע אברהם ושרה וגם על ה _____

3. בתרבות יהודית ישראלית מעמיקים בפרשות נח ו _____ כטקסט

4. במולדת/חברה מראיינים קרוב או קרובת _____

5. בגאוגרפיה לומדים על מחזור ה _____ ומשטר הגשמים בארץ

6. התוצר המשותף של חודש חשוון נקרא מפת ה _____ של הכיתה

5 חלק ה' – סדר העבודה בטבלת התכנון

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	בודקים אם שני תחומים כתבו אותו פועל על אותו תוכן
☐	מעדכנים את הטבלה בתחילת כל חודש
☐	משאירים מקום בעמודת הערות לאירועי בית הספר ולימי מורשת
☐	ממלאים את עמודת נושא העוגן לכל השנה
☐	ממלאים את העמודות של כל תחום דעת בנפרד

6 חלק ו' – מחשבה אישית

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בחרו חודש אחר בלוח השנה והציעו עבורו נושא עוגן אחד. כתבו משפט קצר שמתאר מה כל אחד מארבעת התחומים יכול ללמד על הנושא, ומהו התוצר המשותף שתציעו

2. הסבירו במילים שלכם למה כדאי שכל תחום יביא 'עדשה' שונה על אותו נושא, ולא ילמד את אותו תוכן בדיוק

כרטיס יציאה

מהו ההבדל העיקרי בין מורשת למולדת/חברה?

מהו נושא העוגן ולמה הוא חשוב?

תנו דוגמה אחת לגשר קצר בין שני תחומים בדוגמת חשוון

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀